

občina STRAŽA

Ulica talcev 9
8351 STRAŽA
Telefon: +386(0)7 38 48 550
Faks: +386(0)7 38 48 558
www.obcina-straza.si
info@obcina-straza.si

PROGRAM RAZVOJA GOSPODARSTVA V GC ZALOG

(osnutek)

Straža, marec 2014

KAZALO

UVOD	3
OPIS GC ZALOG.....	5
GOSPODARSTVO V OBČINI STRAŽA IN GC ZALOG.....	7
DEJAVNOSTI V GC ZALOG.....	9
OKVIRNI POGOJI ZA PRODAJO ZEMLJIŠČA.....	10
PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI.....	12
ZAKLJUČEK.....	13
VIRI IN LITERATURA.....	14

1. UVOD

Občina Straža je znana po lesni industriji, predvsem po podjetju Novoles d.d., ki pa je od aprila 2011 v stečaju. Ostale, za občino značilne gospodarske panoge so gozdarstvo, kmetijstvo in različne obrtne dejavnosti. Po propadu lesno predelovalne dejavnosti se je v občini pojavil velik socialni problem zaradi večje brezposelnosti, predvsem težje zaposljivih delavcev. V občinski upravi si prizadevamo k povečanju števila delovnih mest na območju GC Zalog, zato smo se odločili, da pripravimo program razvoja gospodarske cone Zalog.

Pri izdelavi programa razvoja smo upoštevali zakonsko podlago Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS) (Uradni list RS 86/2010,75/2012 in 47/2013). Zakonodaja na področju stvarnega premoženjem določa v 17. členu, da je potrebno odpraviti ovire pri nefleksibilnosti prodaje zemljišč v industrijsko obrtnih conah, ki so v lasti samoupravnih lokalnih skupnosti, ter omogočiti njihovo prodajo oz. oddajo v najem na podlagi kriterijev, ki so po programih občin, pomembni za njihov razvoj (število novih delovnih mest, razvoj pomembnih gospodarskih panog, visoka dodatna vrednost investicije, vpeljava novih tehnologij, inovacije, večja konkurenčnost,...). Iz tega sledi, da novela zakona ureja možnost prodaje zemljišč v industrijskih obrtnih conah pod ocenjeno vrednostjo, ter možnost oddaje takih zemljišč v najem pod ocenjeno najemnino, pri čemer pa novela zakona določa tudi pogoje in postopke za sklenitev tovrstnih pravnih poslov.

Pri oblikovanju programa smo upoštevali tudi smernice Strategije razvoja Slovenije 2014-2020.

Občina Straža ima gospodarsko cono pri naselju Zalog, ki je bila kot taka opredeljena že v prostorskih dokumentih Mestne občine Novo mesto. Občina Straža pa je po združitvi pristopila k izdelavi občinskega podrobnega prostorskega načrta. Občinski svet Občine Straže je na svoji 12. redni seji, 2.2.2012 sprejel Občinski podrobni prostorski načrt za Gospodarsko cono Zalog (Uradni list RS, št. 18/12 in 7/13).

Kompleks GC Zalog leži zahodno od vasi Zalog ob lokalni cesti Bršljin-Češča vas-Zalog-Straža ter ob železniški progi Novo mesto-Straža. Z ugodno lego nudi dobro dostopnost in prepoznavnost v prostoru za razvoj različnih dejavnosti. Ugodne možnosti za razvoj cone daje tudi sorazmerno dobra izhodišča za razvoj komunalne, energetske in komunikacijske infrastrukture, ki jo bo potrebno dograditi.

Območje obsega skupno 42,59 ha zemljišč, od tega je v lasti občine 15,8 ha. Od celotnega območja cca. 6 ha že zasedajo aktivna podjetja.

Osnovni razlog za načrtovanje GC Zalog izhaja iz potreb domačih podjetnikov, ki so prerasli obliko malih podjetij in za razvoj svoje dejavnosti potrebujejo nove lokacije. Gospodarska cona zagotavlja prostorske možnosti za razvoj novih proizvodnih, oskrbnih in storitvenih dejavnosti. Do sedaj namreč v občini ni primerno urejenega in dovolj velikega prostora v lasti občine za izvajanje potreb domačih podjetij, ter privabljanje investitorjev iz drugih okolij.

Občina ima v GC 15,8 ha veliko površino. Kompleks GC Zalog danes sestavlja območje izkoriščenih glinokopov in objektov nekdanje opekarske dejavnosti ter objektov štirih obrtnikov, ki že opravljajo svojo dejavnost v GC Zalog.

2. OPIS GC ZALOG

Občina Straža je načrtovala prostorsko ureditev gospodarske cone na območju Zaloga, ki je bila s planskim aktom opredeljena kot stavbno zemljišče za razvoj proizvodnih, obrtnih, storitvenih, oskrbnih in poslovnih dejavnosti. Planska sprememba namembnosti rabe prostora na tem območju je bila izvedena v letu 2004 in zato v bilanci stavbnih zemljišč predstavlja zalogo nezazidanih stavbnih zemljišč. Del zazidanih površin vključenih v OPPN je neizrabljenih in je kot degradirano območje potrebno sanacije.

Območje urejanja na južni in jugovzhodni strani meji na poselitveno območje naselja Zalog in Loke in se navezuje na prometno kot tudi drugo infrastrukturno omrežje ob cesti in železniški progi Bršljin – Straža. V preostalem delu območje urejanja meji na naravni prostor doline Temenice/Prečne z najboljšimi kmetijskimi zemljišči. Na severozahodni strani je v OPPN vključeno varovano območje sekundarnega biotopa. V neposredni bližini na severni strani območja se nahaja športno letališče s potencialom razvoja za potrebe športa in rekreacije ter razvoja turizma in gospodarskega letalskega prevoza. Bližina in medsebojna povezanost letališča in GC je pomembna razvojna priložnost obeh lokacij.

V območje urejanja so zajeti tovarniški kompleks nekdanje proizvodnje opek, opuščeni glinokopi s sekundarnim močvirskim biotopom v njegovem zaledju, ter trije sklopi objektov nekdanjega kmetijskega posestva Zalog s kmetijskimi površinami. Na delu območja že sedaj delujejo obrtne in proizvodne dejavnosti. Skoraj polovico območja urejanja obsega prostor izkoriščenih glinokopov, ki so opuščeni, deloma ojezerjeni kot sekundarni vodni biotopi in deloma zarasli, in v manjšem obsegu sanirani. Območje urejanja se razteza na skupno cca 42 ha zemljišč, od katerih je 35 ha namenjenih razvoju gospodarskih dejavnosti. Na skrajni severozahodni strani cone se nahaja varovano območje sekundarnega biotopa v obsegu 7 ha.

Na območju ureditve se oblikujejo prostorske enote (PE), na katerih se oblikujejo posamezne gradbene enote (GE), nanizane ob notranji prometni mreži zasnovani na krožni cesti skozi osrednji del in navezani na lokalno cesto Zalog Straža. Posamezni programi in gospodarski subjekti se organizirajo po gradbenih enotah. Obstoječe dejavnosti se razvijajo iz obstoječega prostora tako, da se lahko širijo iz svojih enot tudi na sosednje enote. Cona naj ima pretežno proizvodni značaj. Območje z najugodnejšo prometno lego (to je območje vstopa v cono in prostor objektov opekarske proizvodnje), je primerno predvsem za razvoj dejavnosti terciarnega značaja kot so trgovske, storitvene, servisne in poslovne dejavnosti. Območje nekdanjega gradu je primerno predvsem za razvoj dejavnosti terciarnega in kvartarnega sektorja, ki jih je mogoče povezati s predstavitvijo naselbinske dediščine in zgodovinskega pomena gradu.

Del območja na severozahodni strani se ohranja kot sekundarni biotop. Med biotopom in posameznimi sklopi gospodarskih prostorskih enot se ohranjajo in urejajo zelene površine kot vmesno varnostno območje z ohranjanjem habitata živalskih in rastlinskih vrst. Na vzhodni strani, na lokaciji nekdanjega dvorca Brajtenav, se ohranjajo ostaline gradu in vrtno-arhitekturne ter arheološke dediščine. To območje se ureja za namene predstavitve kulturne dediščine, izobraževanja, raziskovanja ter izboljšanja gostinsko turistične ponudbe v občini in regiji.

Zaradi močne vizualne izpostavljenosti v odprti krajini se z ohranjanjem in preoblikovanjem zelenih površin ter zasaditvami kot krajinskimi poudarki in zelenimi zavesami, mehčajo razmerja med urbaniziranimi površinami in odprto krajino ter izstopanja objektov v različnih vedutnih pogledih. Infrastrukturno omrežje (komunalna, komunikacijska in energetska infrastruktura) se umešča v primarno krožno cesto skozi cono in se navezuje na glavno prometno in ostalo infrastrukturo ob lokalni cesti Zalog – Straža. Primarno infrastrukturno os dopolnjujejo sekundarne, od katerih južnejša tvori drugo krožno povezavo. Glavni priključek cone na lokalno cesto Zalog – Straža se formira ob plinski postaji, dopolnjuje pa ga še priključek na jugozahodni strani, ter med njima priključek kompleksa Opekarne Zalog.

Organizacijo stavb na gradbeni enoti določajo gradbene linije, zazidalna smer in odmiki od drugih meja GE/parcelnih meja. Gradbena linija je v grafičnem delu akta opredeljena kot regulacijski element, na katerega se pri novogradnjah in nadomestnih gradnjah s celotno dolžino ali najmanj zunanjim vogalom umeščajo glavne fasade vseh stavb, ki mejijo na javni prostor. Zazidalna smer (ZS), prikazana v grafičnem delu akta, določa orientacijo stavb, natančneje osnovnih kubusov stavb. Merilo velikosti dopustnih stavb se po posameznih GE razlikuje in je odvisno od omejitvenih pogojev glede organizacije stavb na GE. Dopustne dejavnosti se v aktu opredeljujejo v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti ob upoštevanju omejitev z vidika varstva okolja, narave ter ohranjanja kulturne dediščine.

3. GOSPODARSTVO V OBČINI STRAŽA IN GC ZALOG

Kot je bilo že v uvodu navedeno, je občina prepoznavna po lesno predelovalni industriji, ki je s stečajem podjetja Novoles izgubila veliko delovnih mest.

Veliko ljudi v občini se preživlja tudi s kmetijstvom in gozdarstvom, vendar možnosti kmetijstva še niso do konca izkoriščene, predvsem zaradi večinske pridelave poljščin za krmo živine in ne za prehrano ljudi. Pomemben del gospodarstva predstavlja tudi obrtna dejavnost: ključavničarstvo, servisna dejavnost, itd. Veliko obeta tudi možnost namakanja iz reke Krke in gojenje v rastlinjakih, ki je še popolnoma neizkoriščeno. Velike možnosti pa si občina obeta tudi na področju turizma.

V občini Straža je bilo v letu 2012 registriranih 232 podjetij, v njih je bilo zaposlenih 577 oseb, skupaj pa so ustvarili 42.687.000 EUR prihodkov (SURS). Registrirana stopnja brezposelnosti v občini Straža je decembra 2013 znašala 14,4 %, kar je nekoliko višje glede na državni nivo (13,5%). V tem obdobju je bilo delovno aktivnega prebivalstva 1.506, s stalnim naslovom bivanja v občini Straža (SURS).

Občina že sedaj izvaja ukrepe za spodbujanje gospodarstva v občini. Z Odlokom o podlagah in merilih za odmero komunalnega prispevka, ki je bil objavljen v UL RS št. 12/2014, dne 14.2.2014, imajo podjetniki možnost obročnega odplačevanje komunalnega prispevka. Plačilo komunalnega prispevka je možno v največ štirih mesečnih obrokih.

Občina sofinancira različne programe, ki jih izvaja Razvojni center za podjetja iz naše občine. Ti programi so:

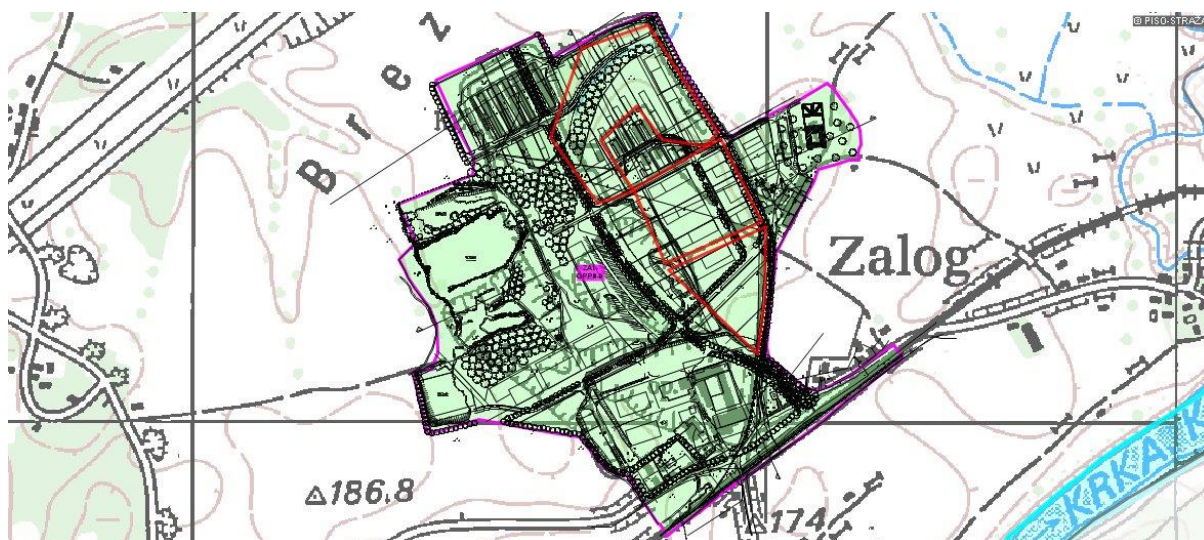
1. Sofinanciranje delovanja Štipendijske sheme za Dolenjsko (sredstva namenjena za vzpostavitev in izvajanje regijske štipendijske sheme).
2. Sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih (RC organizira in izvaja različne oblike izobraževanja in usposabljanja za mikro in majhne družbe in podjetnike s sedežem v občini Straža).
3. Sofinanciranje spodbujanja podjetniške inovativnosti (gre za program namenjen spodbujanju inovativnosti v podjetništvu. Izvaja se v sodelovanju z Razvojnim centrom, ki pripravi razpise, izvede izbor, nagrado za inovativne predloge pa podeli neposredno Občina).
4. Občina objavlja javni razpis za sofinanciranje obrestnih mer za posojila podjetnikov (javijo se lahko podjetja, ki imajo sedež v občini Straža).
5. Dodeljevanje ugodnih posojil za mala podjetja, iz sredstev Garancijske sheme in ugodna posojila za nova delovna mesta (Mikrokrediti), (Garancijska shema je namenjena ugodnejšemu namenskem kreditiranju majhnih podjetnikov in fizičnih oseb z registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji in izdajanju garancij za ta posojila ter projektu ugodnejšega kreditiranja pri

samozaposlovanju in odpiranju novih delovnih mest ter za posojila (obratna sredstva), posojilojemalcem), ki so prejeli investicijsko posojilo za nakup opreme ali ekološkega tovornega vozila.

6. Vplačilo v sklad za štipendiranje (Občina je v letu 2013 namenila 5.000 EUR in v šol. letu 2013/2014 podelila 3 štipendije).
7. Sofinanciranje samozaposlovanja in odpiranja novih delovnih mest (na podlagi javnega razpisa za dodeljevanje pomoči za podjetništva v letu 2013 so bila porabljena sredstva v višini 1.113,66 EUR).
8. V proračunu za leto 2013 smo zagotovili sredstva za Razvojno pisarno (pisarna bo nudila pomoč podjetjem in posameznikom pri izdelavi investicijske dokumentacije in izdelavi prijavnih vlog za nepovratna sredstva, vključeno bo tudi svetovanje podjetjem pri odločitvah za posamezne poslovne priložnosti).

V GC Zalog poleg podjetja Ekosistemi d.o.o. obratujejo še štiri podjetja. Eno podjetje se ukvarja s kovinarsko industrijo, dva podjetnika z lesno predelovalno dejavnostjo, eno podjetje pa s prezračevalnimi sistemi, klimatizacijo, ogrevanjem.

Občina želi s strategijo razvoja GC zagotoviti čim večje število delovnih mest, tako pri obstoječih podjetnikih, ki že poslujejo v GC kot tudi vzpodbuditi nova podjetja, da bi svojo dejavnost preselila na lokacijo GC Zalog oz. bi pričela s svojim delovanjem na področju gospodarske cone.

Označena zemljišča, ki so v lasti Občine in so aktualna za prodajo (Vir: PISO)

4. DEJAVNOSTI V GC ZALOG

V občini nesporno primanjkuje delovnih mest. Eden redkih instrumentov lokalnih skupnosti za razvoj delovnih mest je ustvarjanje prostorskih pogojev za razvoj poslovnih dejavnosti. V GC želimo čim prej vzpostaviti GJI in s tem vzpodbuditi obstoječa podjetja za povečanje dejavnosti in s tem posledično do odpiranja novih delovnih mest.

V nadaljevanju smo pripravili seznam dejavnosti, ki jih bomo spodbujali v GC, ne izključujemo pa drugih dejavnost, ki so po OPPN dopustne.

Dejavnosti so naslednje:

A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo: 01.19 Pridelovanje cvetja in drugih enoletnih rastlin, 01.29 Gojenje drugih trajnih nasadov, 01.300 Razmnoževanje rastlin, 01.6 Storitve za kmetijsko proizvodnjo, priprava pridelkov, 02.4 Storitve za gozdarstvo, 16 Obdelava in predelava lesa plute, slame in protja, razen pohištva,

C Predelovalne dejavnosti: 25 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav, 28 Proizvodnja drugih strojev in naprav, 29 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic, 31 Proizvodnja pohištva 33 Popravila in montaža strojev in naprav

M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti: 71 Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje, 72 Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost.

5. OKVIRNI POGOJI ZA PRODAJO ZEMLJIŠČA

V skladu z Zakonom o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS) (Uradni list RS 86/2010,75/2012 in 47/2013, v nadaljevanju zakon), ki daje možnost prodaje zemljišč v industrijskih obrtnih conah pod ocenjeno vrednostjo, ter možnost oddaje takih zemljišč v najem pod ocenjeno najemnino, je potrebno v skladu z zakonom določiti tudi pogoje in postopke za sklenitev tovrstnih pravnih poslov.

Cilj Občine je, da spodbuja zaposlovanje in gospodarsko rast, zato namerava Občina zainteresiranim podjetjem prodajati zemljišča v GC Zalog po nižji ceni. Z dosegom navedenega cilja bodo v proračun pritekala sredstva iz naslova davka na nepremičnine, Občini pa se bo zmanjšal odliv iz naslova plačil obveznega zavarovanja in enkratne denarne pomoči. Cilj Občine je tudi vzpostaviti gospodarsko javno infrastrukturo.

Prodaja zemljišč se bo izvajala na podlagi razpisa v skladu z zakonom. Poleg določil razpisa, ki jih predvideva zakon, bodo dodatno vključeni še pogoji oz. določila povezana s »prodajo pod ocenjeno ceno«.

Kriteriji prodaje/nakupa:

1. Ocenjena vrednost - cena zemljišča je v skladu s cenitvijo z dne 23.10.2013, ki jo je izdelalo podjetje AS Strmec, projektiranje in inženiring, za nepremičnini parc. št. 1614/8 in 1614/20, k.o. 1447 Gorenja Straža, 25 EUR/m². Cenitev se obnavlja v skladu z zakonom. Z vsako nepremičnino se bo izdelala posebna cenitev.
2. Minimalna cena, po kateri se lahko prodaja, je 5 EUR/m².
3. V skladu s predpisi za dodeljevanje državnih pomoči po pravilih »de minimis«, se razlika v ceni šteje v skupno kvoto državnih pomoči za obdobje 3 let.
4. Kupec mora v 12 mesecih od pridobitve lastninske pravice na zemljišču pričeti z gradnjo objektov in urejanjem prostora, pod pogojem da je zagotovljena gospodarska javna infrastruktura.
5. V roku 24 mesecev od pridobitve lastninske pravice na zemljišču mora kupec zaposliti eno brezposelno osebo za vsakih 1.500 m² kupljenega zemljišča. Pogodba o zaposlitvi mora biti sklenjena za najmanj 5 let, kolikor časa mora biti oseba tudi zaposlena. Pri zaposlitvi bo moral

imeti ob enakem izpolnjevanju pogojev prednost občan Občine Straža. O nameravani zaposlitvi in o zaposlitvi bo potrebno obvestiti Občino Straža.

6. Ob neizpolnitvi obveznosti iz točk 4 in 5 mora podjetnik za neizpolnjen delež plačati razliko do ocenjene vrednosti oz. cene iz cenitve.
7. Z razpisom je možno opredeliti prednostno pravico za obrtnike oz. podjetnike, ki že izvajajo dejavnost v coni in sicer za sosednje gradbene enote.
8. Občina Straža bo kot instrument utrditve in zavarovanja obveznosti v pogodbo vključila odkupno pravico, ki bo dala Občini kot prodajalki – odkupni upravičenki, pravno možnost, da lahko v primeru neizpolnitve navedenih kriterijev iz programa razvoja GC Zalog oz. javnega zbiranja ponudb uresniči odkupno pravico in odkupi nepremičnine, ki so predmet pogodbe po enaki ceni oziroma kupnini, kot bo dogovorjena s pogodbo. Pravica se zavaruje z vpisom v zemljiško knjigo za dobo največ 7 let.
9. Podrobnejši pogoji prodaje se opredelijo v javnem razpisu z možnostjo odstopanj od navedenih pogojev. Prodaja se bo skladno s 17. členom Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti izvedla z metodo javnega zbiranja ponudb.
10. V primeru da se zemljišča prodajo po ocenjeni vrednosti, ne veljajo zgoraj omenjeni pogoji. Z razpisom se opredelijo tudi vmesni kriteriji glede na doseženo ceno.

6. PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI

<p>PREDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - tradicija in znanje na področju lesne industrije, - možnost nakupa zemljišča, po nižji ceni - razvito podjetništvo in obrt, - železniška proga, - možnost namakanja v kmetijskih dejavnosti, - naravni potencial za ekološko kmetijstvo. 	<p>SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - upočasnen razvoj družbene in prometne infrastrukture, - pomanjkanje investicijskih sredstev, - slab ekonomski in finančni položaj podjetij in kmetij, - nizka tehnološka raven malega gospodarstva in njegova usposobljenost za prehod na proizvode z večjo dodano vrednostjo.
<p>PRILOŽNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustvarjanje višje dodane vrednosti v gospodarstvu (proizvodnja končnih izdelkov), - črpanje EU sredstev v gospodarstvu (okoljski, energetski projekti), - razvoj podjetništva in obrti, - dvig učinkovitosti v podjetjih (energetska učinkovitost), - ekološko kmetijstvo, - razvoj dopolnilnih dejavnosti in lastnih blagovnih znamk v kmetijstvu, - vzpostavitev potrebnih izobraževalnih programov za podporo gospodarstvu, - izraba naravnih virov (ilovice in mineralov). 	<p>NEVARNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmanjšanje gospodarske aktivnosti (nekonkurenčnost proizvodnje polizdelkov), - poslabšanje pogojev za razvoj podjetništva in obrti, - povečan promet skozi občino predvsem pa čez naselje Zalog, - gospodarska in socialna recesija v EU in Sloveniji, ki vodi v povečano brezposelnost, - selitev kapitala v države s poceni delovno silo, - neusklajena državna politika.

7. ZAKLJUČEK

S sprejemom Programa razvoja gospodarstva v GC Zalog bomo omogočili razvoj gospodarstva, povečanje konkurenčnosti, kar pomeni povečanje števila novih delovnih mest.

Trenutne razmere v gospodarstvu zahtevajo premišljene korake na vseh področjih, pa naj gre za subjekte v gospodarstvu, javni upravi ali lokalni samoupravi. Ustrezno strateško načrtovanje lahko olajša soočanje z gospodarsko krizo, ki smo ji priča v tem trenutku. Prepričani smo, da ima občina Straža številne razvojne potencialne, ki jih moramo znati izkoristiti, kar pa bomo najlažje dosegli s premišljenim načrtovanjem.

Preko subvencij, ugodnih kreditov za nabavo osnovnih sredstev in odpiranjem novih delovnih mest, sredstev za inovacije, subvencioniranja obrestne mere, ter štipendiranjem smo poskušali zagotoviti razvoj drobnega gospodarstva.

Cilj Občine je, da spodbuja zaposlovanje in gospodarsko rast, zato Občina namerava zainteresiranim podjetjem prodajati zemljišča v GC Zalog po nižji ceni. Z dosegom navedenega cilja bodo v proračun pritekala sredstva iz naslova davka na nepremičnine, Občini pa se bo zmanjšal odliv iz naslova plačil obveznega zavarovanja in enkratne denarne pomoči. Vzpostaviti je potrebno tudi gospodarsko javno infrastrukturo.

Z navedenimi ukrepi želimo, da bi domači podjetniki, ki so prerasli obliko malih podjetij in za razvoj svoje dejavnosti potrebujejo nove lokacije, po ugodnih pogojih prišli do zemljišč za njihovo širitev, občina pa do novih delovnih mest.

8. VIRI IN LITERATURA

1. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Gospodarske cone Zalog ,UL RS št. 18/2012, 9.3.2012,
2. Strategija razvoja Občine Straža (osnutek), izdelalo podjetje CHROMOS d.o.o., 25.2.2009,
3. Statistični urad Republike Slovenije, www.stat.si/,
4. Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS), UL RS 86-4654/2010, 75-2849/2012, 47-1783/2013),
5. Razvojni program Občine Domžale 2012-2015, junij 2012, www.domzale.si/s1f56/javne-razgrnitve-in-objave/,
6. Strategija razvoja Slovenije 2014-2020 (osnutek), avgust 2013, www.mgrt.gov.si/.../razvojno.../strategija_razvoja_slovenije_2014_2020...,
7. Strategija razvoja gospodarstva na področju Mestne občine Celje, december 2012, www.moc.celje.si/.../3712-mestni-svet-mestne-obcine-celje-sprejel-strategijo-ra...